

John Piper

Providence

Wheaton, IL: Crossway 2020. 751 sider.
Hardback: DKK 399,95. ISBN 9781433568343.

Anmeldt af Peter Olsen M.Th. Ph.D.
Associate Professor of Systematic Theology
Fjellhaug International University College,
Copenhagen.
po@dbi.edu

John Stephen Piper (f.1946) er reformert baptist. Han er Dr.Theol. (1974) fra Ludwig-Maximilians-Universität i München. Han virkede 1980-2013 som præst for Bethlehem Baptist Church i Minneapolis. Han er stifter af Desiring God Ministries og forfatter af flere end 50 bøger, der sælger i store oplag på flere sprog (to titler på dansk). Ikke desto mindre vil *Providence* formentlig komme til at stå som hans *magnum opus*.

Piper har i mange af sine bøger forsvaret og begrundet klassisk, reformatisk forsynslære, mest omfattende i nærværende bog. Han beskriver skaberværket og frelseshistorien fra den absolutte begyndelse i Guds tanke til fuldendelsen som Guds herligheds teater (198f). Gud styrer alle ting frem mod den evige herliggørelse af sig selv, idet millioner af frelste mennesker vil spejle Hans herlighed i det genskabte Paradis. Bogens 45 kapitler fører os historisk gennem hele Bibelen fra *Before Creation* (kap.3) til *New Bodies, New World* (kap.45). Denne bibelhistoriske vinkel på Guds forsyn skyldes for det første, at der ikke er noget enkelt *sedes doctrina* ('lærested') for Guds forsyn i Bibelen: "The reality is not found in any single Bible word. It emerges from the way God has revealed himself through many texts and many stories in the Bible" (17). Derfor genfortæller og forklarer Piper, hvad der skete, og hvorfor det skete i et stort antal af Bibelens historier. Talen om, hvorfor tingene skete, modificerer Piper dog på denne måde: "I refer to the *ultimate* goal of providence because God is always doing ten thousand things in every act of providence. (That is an understatement.) Each of those ten thousand things is intended" (24). Hvis vi i dette liv når til at indse 2-3 af Guds hensigter, skal vi være glade. De øvrige 9.997 hensigter indser vi først, når vi engang er hjemme hos Gud. Pipers narrative tilgang til forsynslæren skyldes for det andet, at mange andre bøger om forsyn (og theodice) prioriterer filosofiske spørgsmål over eksegetiske med det resultat, at "unbiblical assumptions easily

take over and mute or distort what the Scriptures teach” (212). Det kan man ikke være uenig i. Alligevel savner i hvert fald denne anmelder et mere systematisk teologisk afsnit, der samler indsigterne op, sætter klassiske begreber på dem og sammenligner dem med afvigende opfattelser.

Ét klassisk begreb, som Piper undlader at bruge, men som han utvivlsomt er enig i, er kompatibilisme. Pointen med begrebet er, at guddommelig detailstyring er kompatibel med menneskers (og andre ånders) spontanitet, frihed, ansvar og skyld.

Gud sender assyryerne mod Israel. De er ”min vredes kæp” (Es 10,5), hvormed Gud slår Israel. Det er ikke kun assyryerne, der dræber og ødelægger. Det er Gud, der dræber og ødelægger med assyryerne som sit redskab. Ikke desto mindre straffer Gud bagefter assyryerne for deres overgreb på Israel. Forklaringen er den, at de gør det i hovmod (10,12) uden tanke på, at de er redskaber for Guds retfærdige dom. Assyryerne oplever det næppe sådan, at de er redskaber for nogen. De mener utvivlsomt, at de selv frit og spontant vælger at angribe Israel. Og deri har de helt ret. De bliver ikke tvunget til det mod deres vilje. De er ikke robotter eller marionetdukker i Guds hånd. Derfor er de også ansvarlige og skyldige. Alligevel gør de bare det frit og spontant, som Gud har valgt, at de skal gøre (306-309).

Da Josef giver sig til kende for sine brødre, efter at de har solgt ham som slave til Egypten, beroliger han dem: ”Vær nu ikke bedrøvede og skamfulde over, at I solgte mig hertil. Gud har sendt mig i forvejen til livets opretholdelse” (1 Mos 45,5). Og endnu mere prægnant: ”I ville det for det onde mod mig, men Gud ville det for det gode” (50,20). Piper gennemgår den hebraiske tekst i dette vers, fordi mange bibeloversættelser (blandt andet den danske fra 1992) forvrænger det. Det samme verbum (כַּשְׂפָּה) bruges i begge dele af verset. Og ”det”, som både brødrene og Gud ville, var ”det onde” (רָעָה); nemlig overfaldet og slaveriet. Guds hensigt var god, mens brødrenes hensigt var ond. I én og samme beslutning og i én og samme handling var både Gud og brødrene aktive. Gud havde på forhånd besluttet, at det skulle gå sådan, og Han valgte at bruge Josefs brødre som sine redskaber. Men Han udførte sin beslutning gennem dem sådan, at de besluttede det frit og spontant, som Gud på forhånd havde bestemt skulle ske (426f). Dette er kompatibilisme. Det opleves kontraintuitivt, men det er sådan Bibelen beskriver Guds forsyn fra først til sidst.

Piper konkluderer på sine mange år som præst og sjælesørger, at der er større trøst i på denne måde at være i den almægtige Guds hånd end i at være udleveret til tilfældet, til onde mennesker og til onde ånder (704f).

Der er tale om en fremragende og meget anbefalelsesværdig bog! Så må man leve med, at calvinisten Piper også skriver om begrænset forsoning (563ff) og om ’engang frelst, altid frelst’ (605ff).